

Karta

öfver

Lerklocka Jernmalmsgruva

jämte

närgränsande fyndigheter,

belägna i västra delen af Morbergsfältet inom Riddarbytte Malmsfälts Odalutmål,

Skinnokattebergs socken af Västmanlands län,

på grund af egna mätningar, afslutade den 2 Augusti 1897.

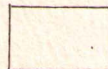
 Svartmalm.
 D², kisig.
 Talkokarn.
 Skölar.

upprättad

af

Nils Hedberg

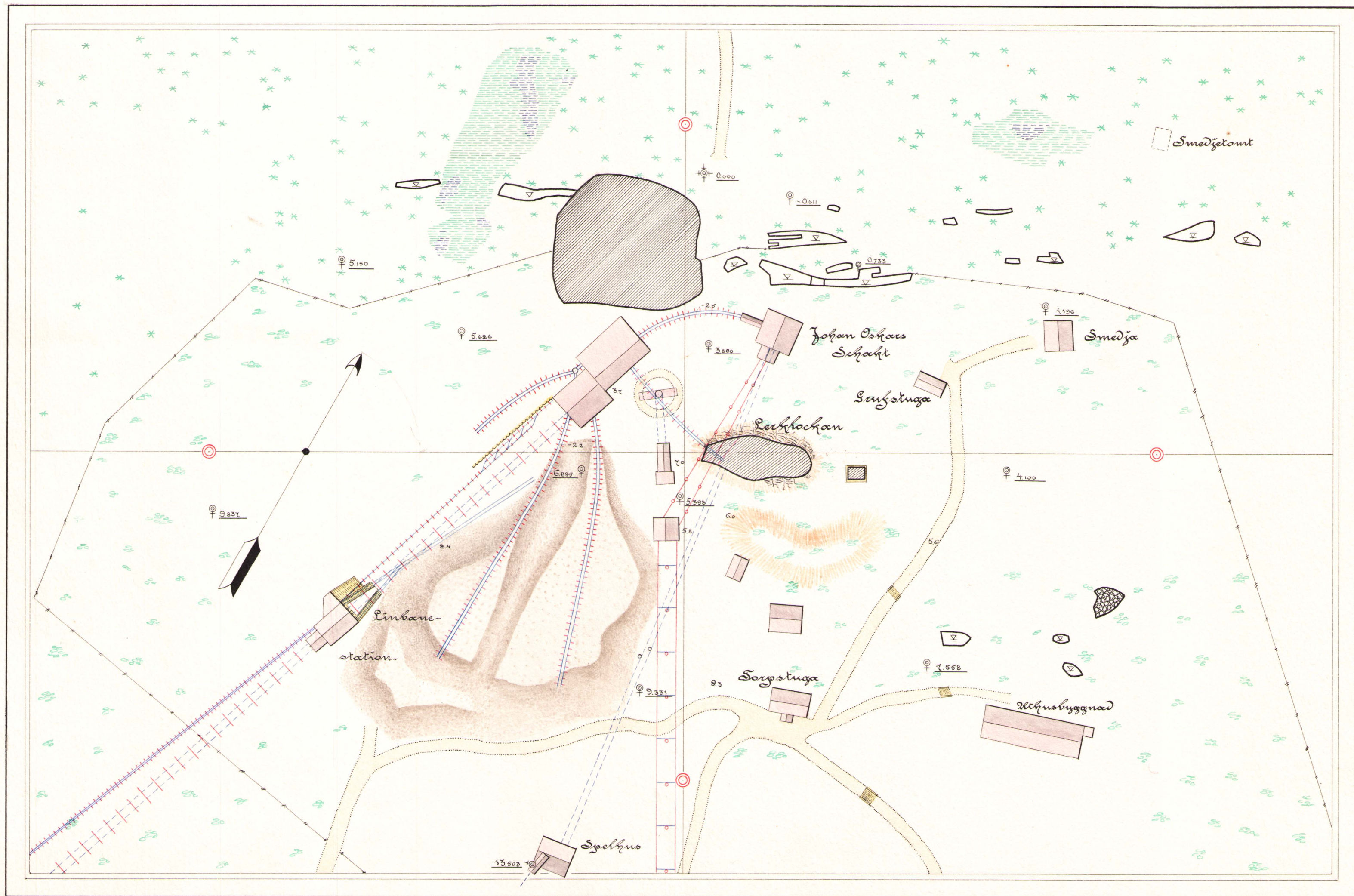
officiell bekräft. af K. Komm. Skoll. Res.
den 27/3 1895.

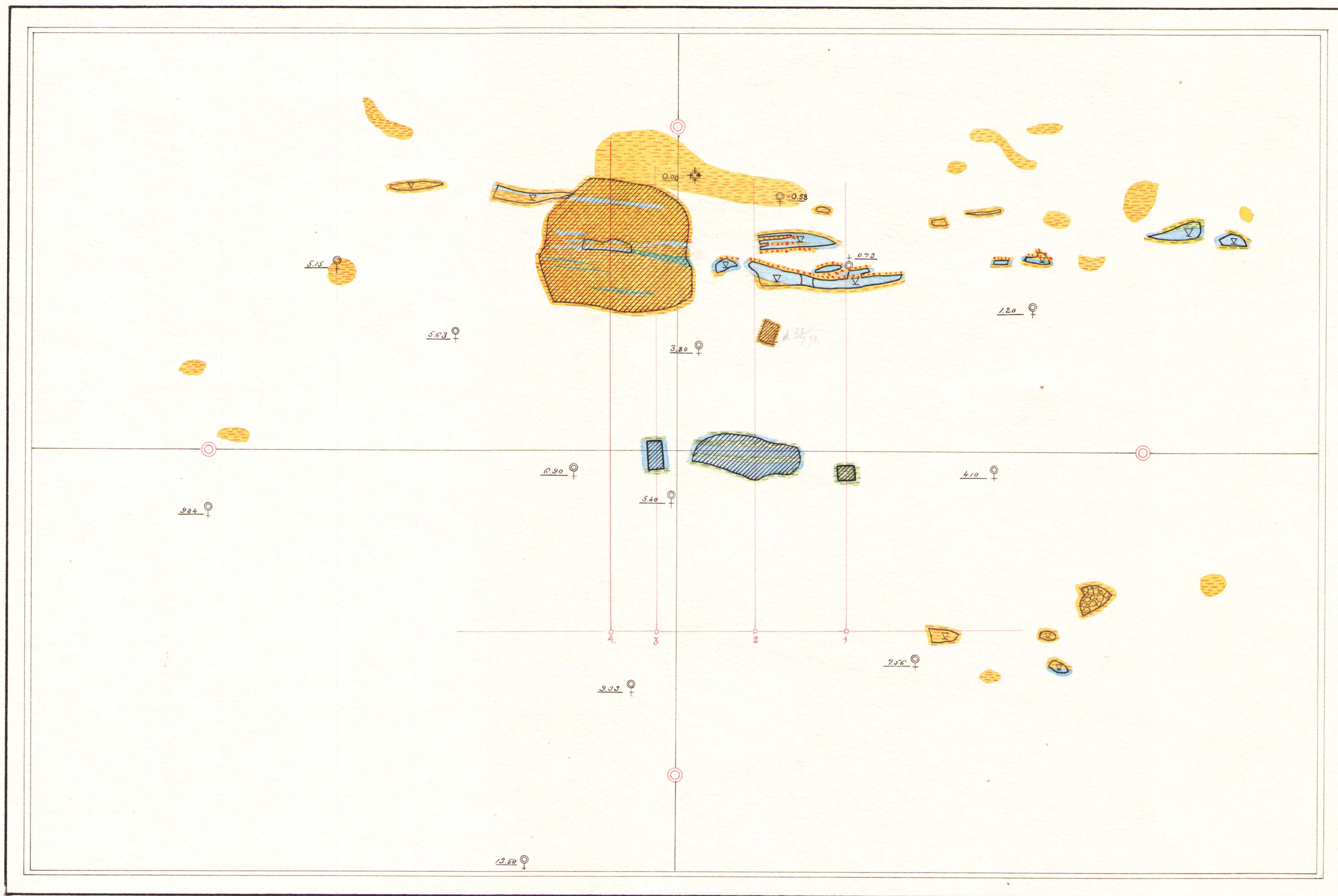
 Stimmesskiffer.
 D², talkig.
 Kvartsit.

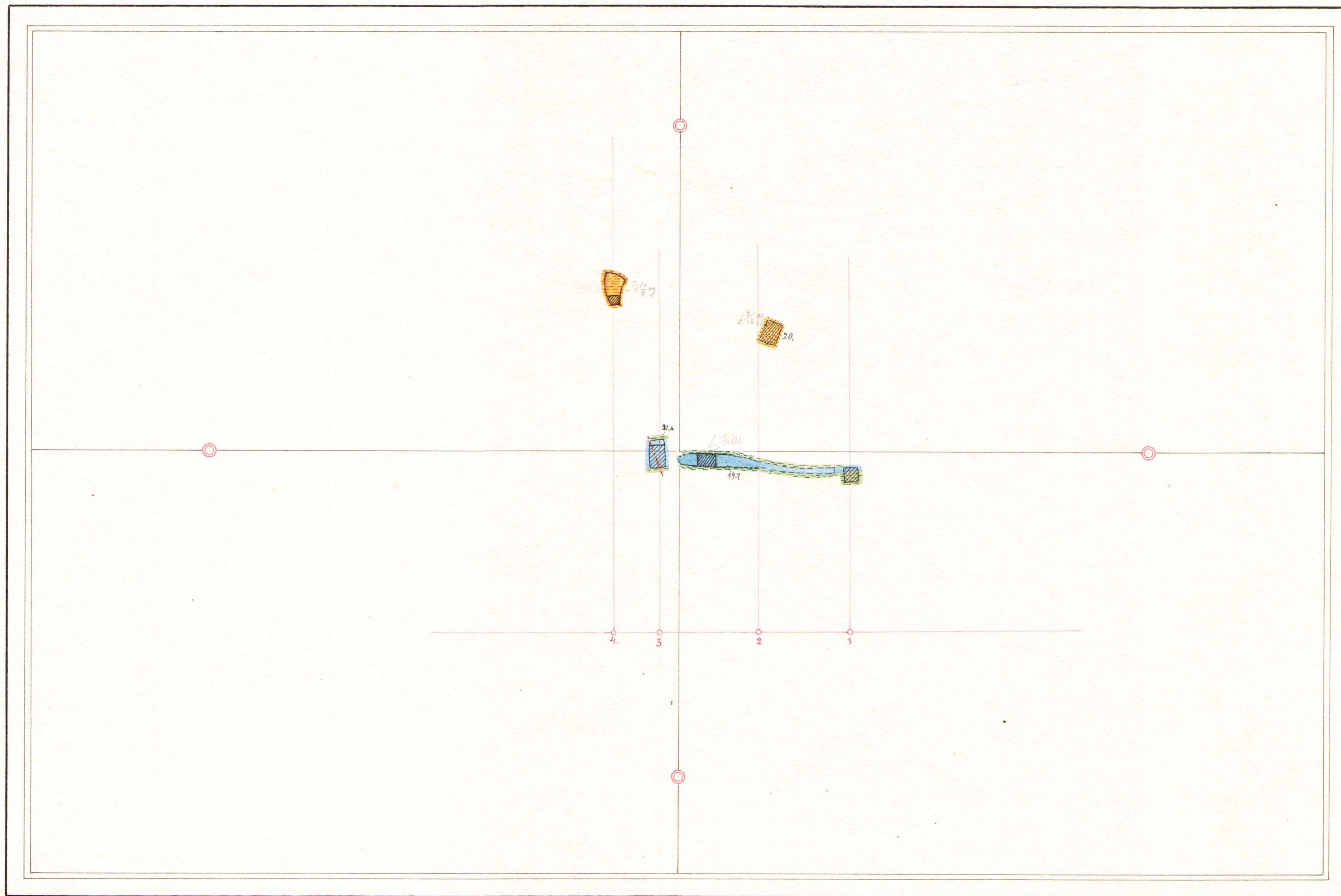
Skala 1:800.

Kompletteringsmätning till denna karta

för tiden		Förställd af	Inlagd på denna karta	
från och med	till och med		af	den
18 ² / ₃ 97	18 ²⁵ / ₇ 98	Herrn Sundholm	C. H. Mannesthale	18 ¹⁰ / ₁₀ 98
18 ²⁵ / ₇ 98	18 ²⁵ / ₇ 99	Herrn Sundholm	C. H. Mannesthale	18 ²⁵ / ₇ 99
18 ²⁵ / ₇ 99	18 ³ / ₁₂ 99	H. Sundholm	C. H. Mannesthale	19 ¹ / ₁₂ 00
18 ³ / ₁₂ 99	19 ¹² / ₁₂ 00	Tor. Zachrisson	C. H. Mannesthale	19 ²³ / ₇ 01
19 ¹² / ₁₂ 00	19 ¹² / ₁₂ 01	T. Zachrisson	C. H. Mannesthale	19 ⁵ / ₈ 02
19 ¹² / ₁₂ 01	19 ³ / ₁₂ 02	J ^o	J ^o	19 ²⁴ / ₅ 04
19 ³ / ₁₂ 02	19 ¹⁰ / ₁₂ 03	J ^o	J ^o	19 ¹⁵ / ₄ 05
19 ¹⁰ / ₁₂ 03	19 ²⁷ / ₁₂ 04	T. Zachrisson	Carl Fygare	19 ¹⁶ / ₈ 06
19 ²⁷ / ₁₂ 04	19 ²⁰ / ₁₁ 07	T. Zachrisson	Carl Fygare	19 ³⁰ / ₇ 08
19 ²⁰ / ₁₁ 07	19 ⁶ / ₃ 09	K. Mörtzell	Carl Fygare	19 ²² / ₂ 10
19 ⁶ / ₃ 09	19 ¹⁰ / ₆ 10	K. Mörtzell	Carl Fygare	19 ⁵ / ₇ 11
19 ¹⁰ / ₆ 10	19 ⁴ / ₃ 12	K. Mörtzell	Carl Fygare	19 ² / ₃ 13
19 ⁴ / ₃ 12	19 ²⁰ / ₁₂ 13	K. Mörtzell	Carl Fygare	19 ¹³ / ₃ 14
19 ²⁰ / ₁₂ 13	19 ¹⁵ / ₁₁ 15	K. Mörtzell	Carl Fygare	19 ¹⁰ / ₉ 16
19 ¹⁵ / ₁₁ 15	19 ¹¹ / ₁₁ 17	K. Mörtzell	Rolf Lethersström	19 ⁷ / ₁₈
19 ¹¹ / ₁₁ 17	19 ¹⁷ / ₇ 21	K. Mörtzell	Edw. L. Bengtson	19 ⁶ / ₈ 21
19 ¹⁷ / ₇ 21	19 ¹⁹ / ₇ 23	K. Mörtzell	Edw. L. Bengtson	19 ⁶ / ₇ 23

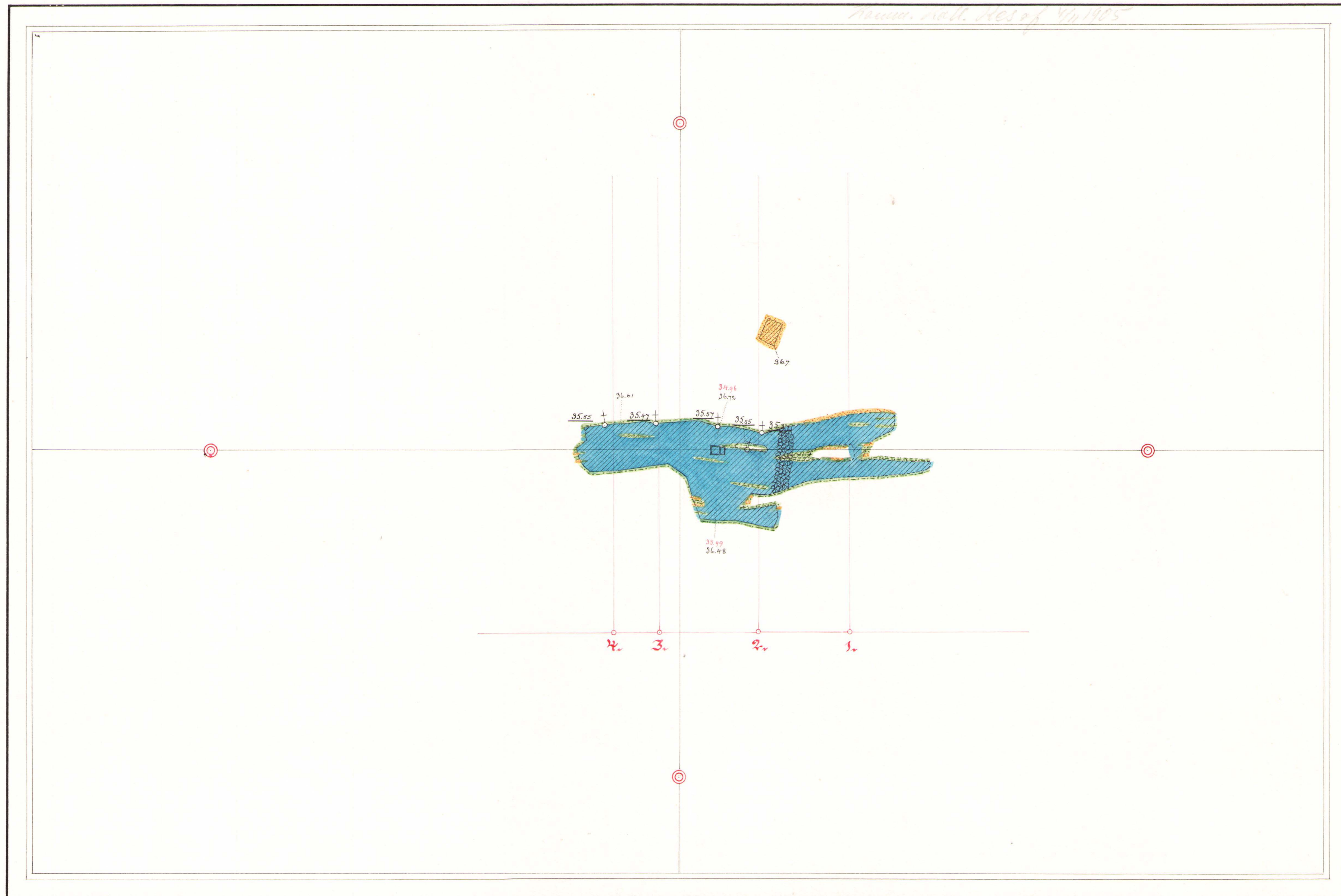

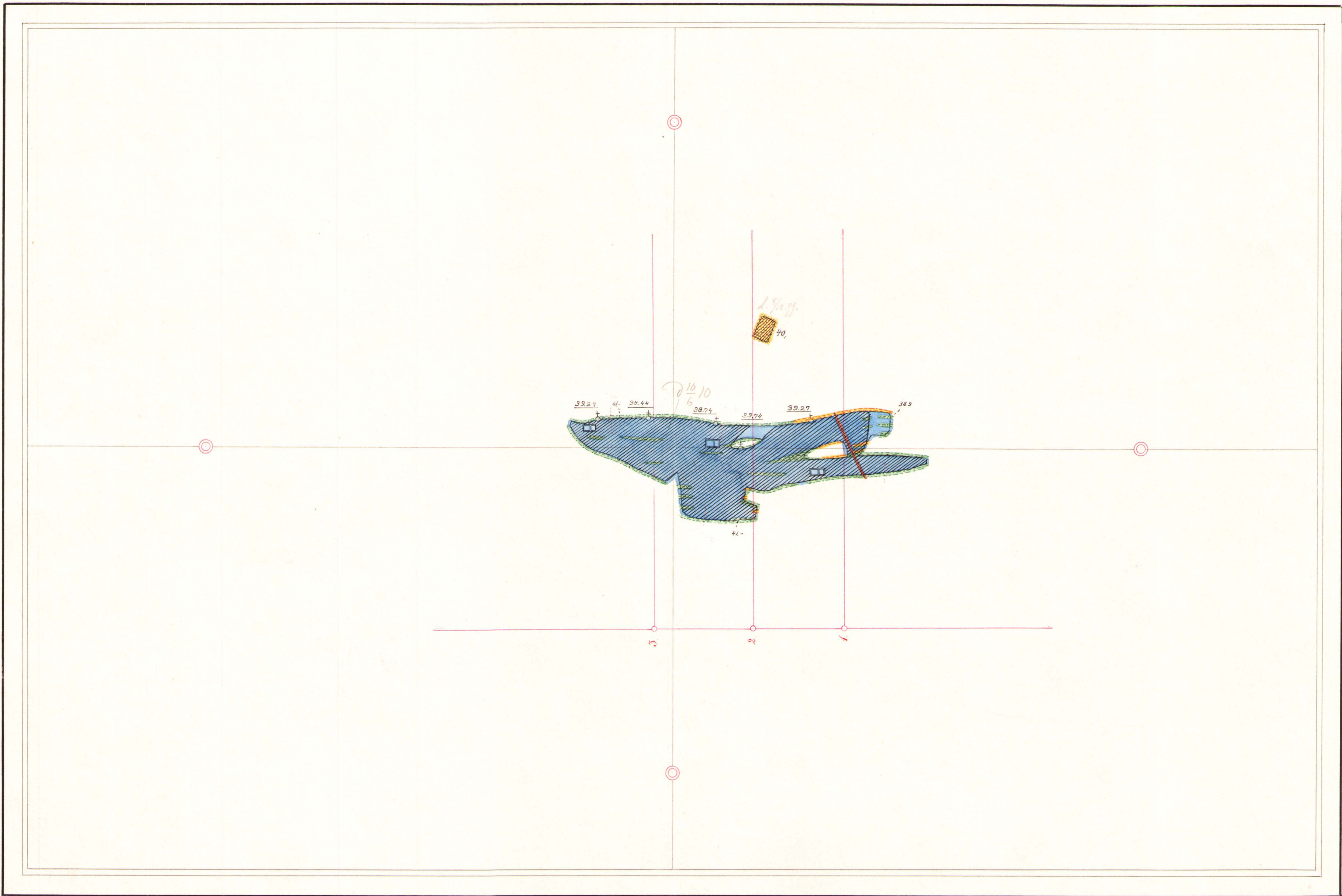

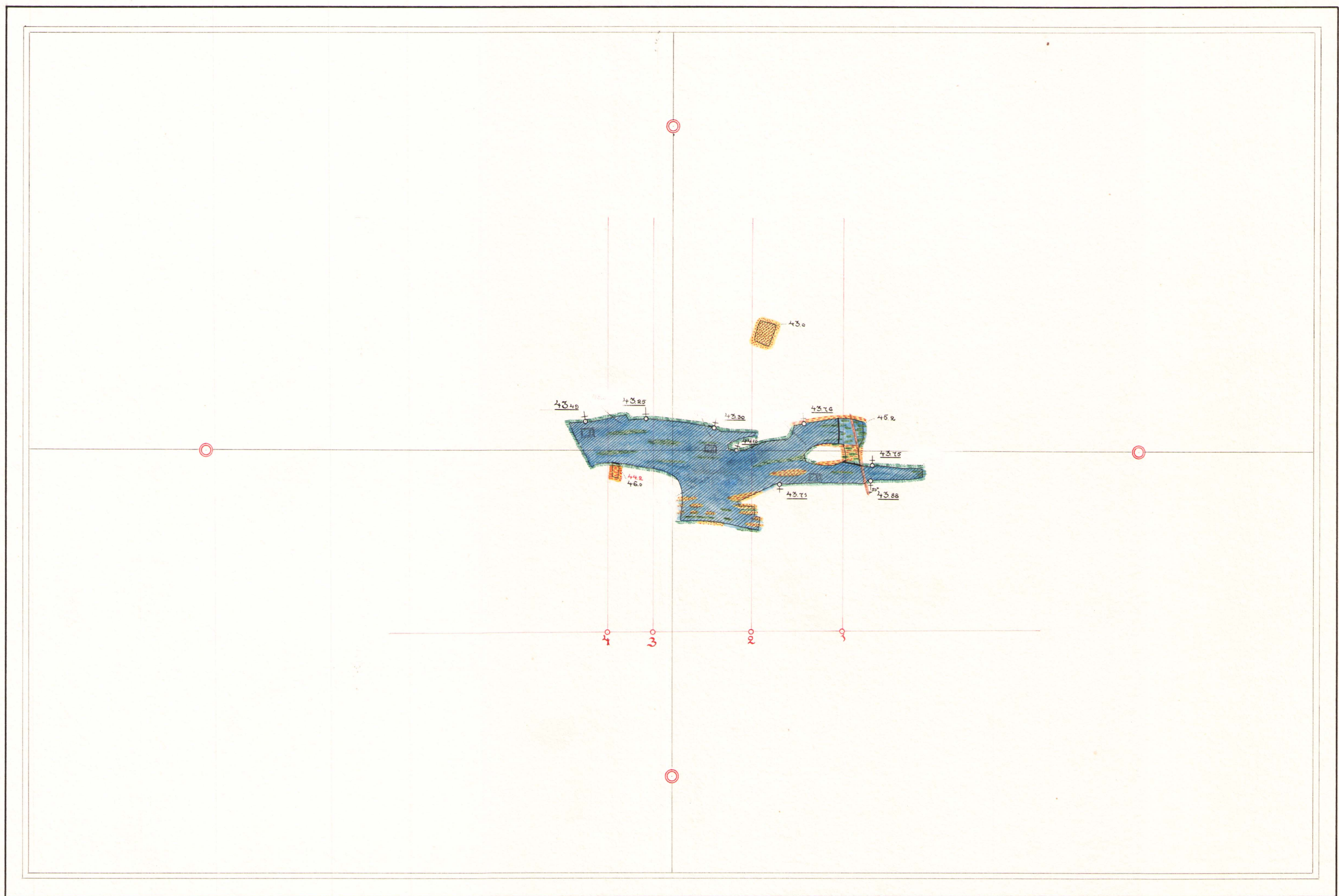

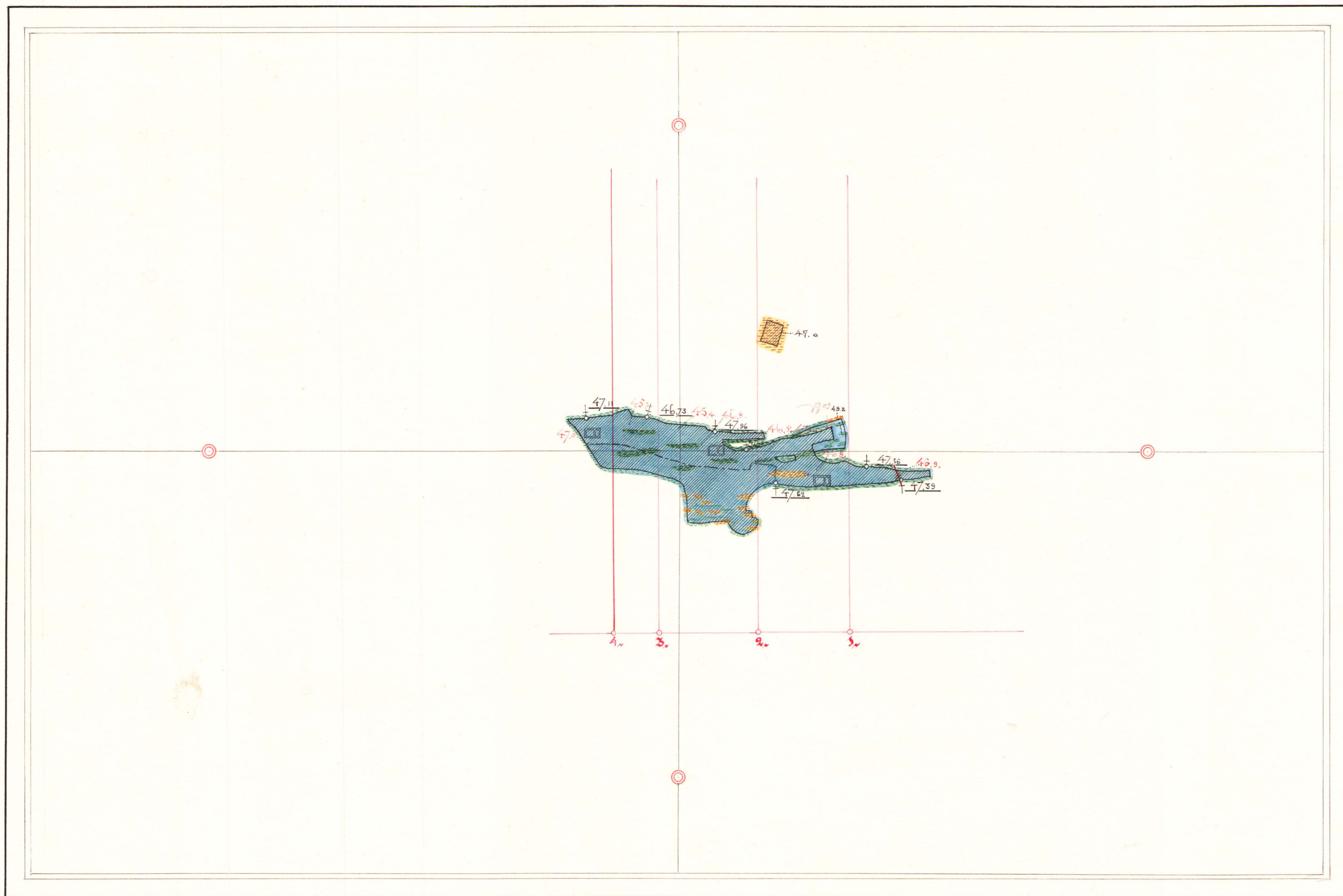
Top plan of the
 the
 Karta of the Larklockan
 apparatus for ground of construction
 absolute 23 1912

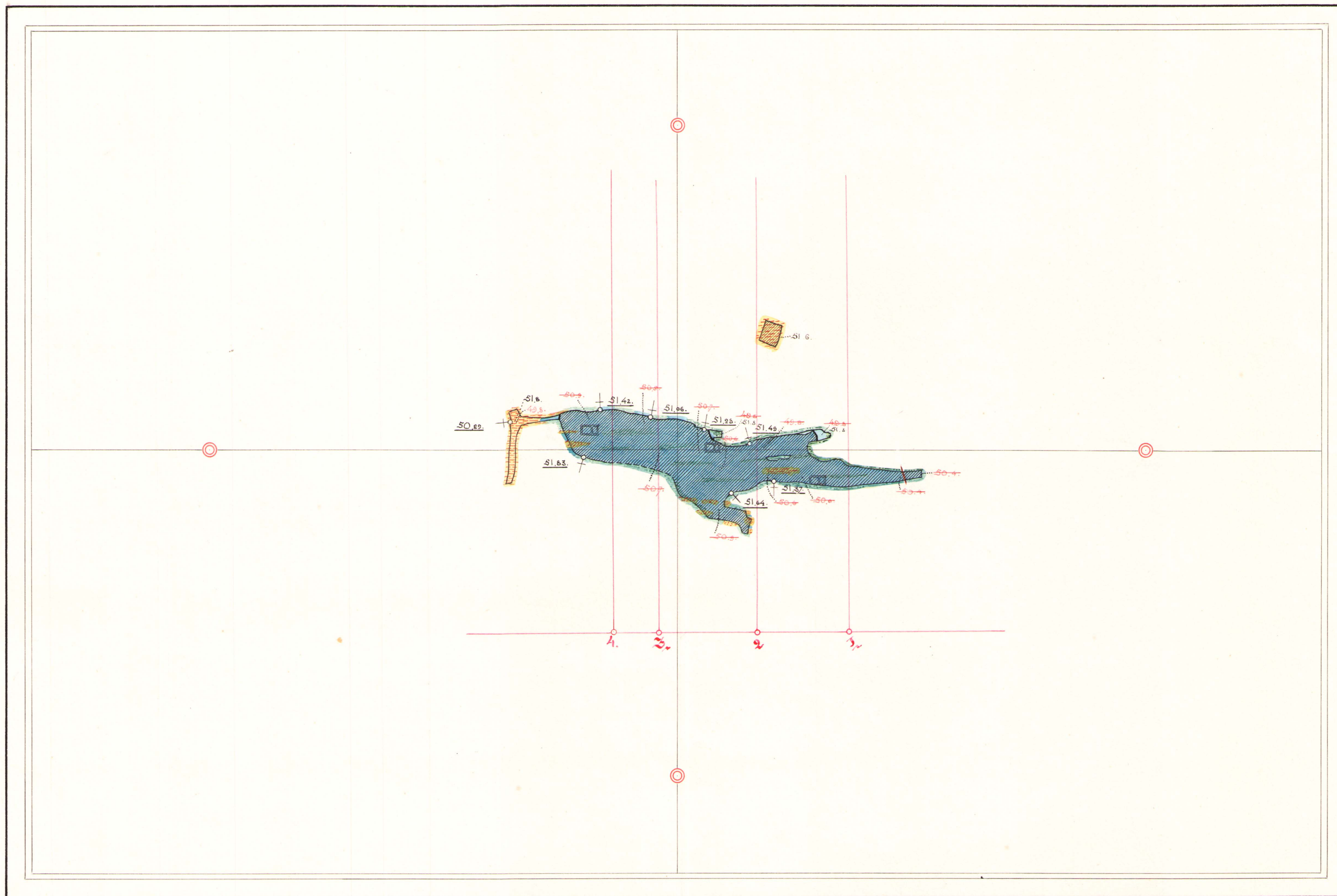
Karta of the
 Karta of the Larklockan
 apparatus for ground of construction
 absolute 23 1912

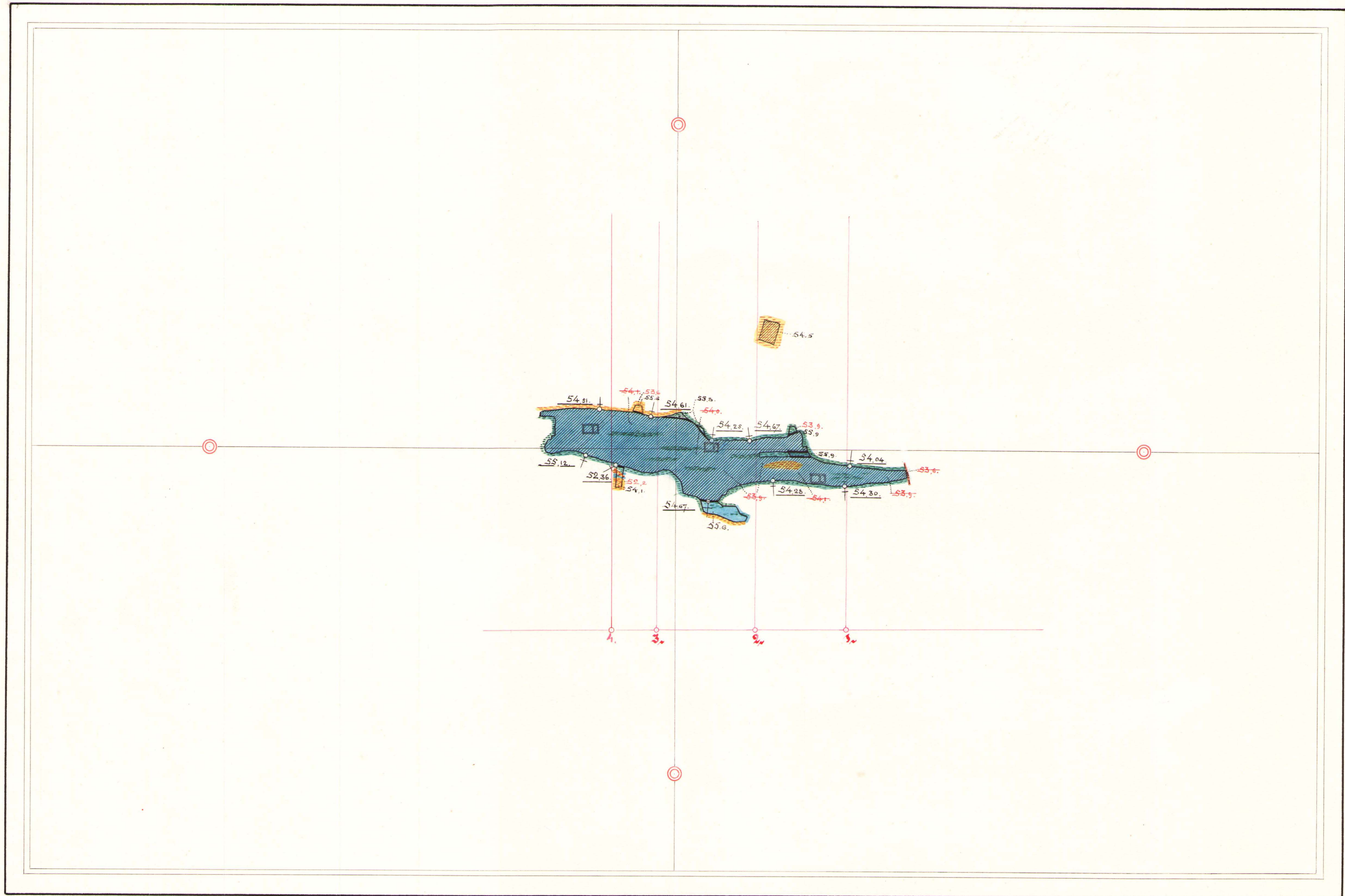

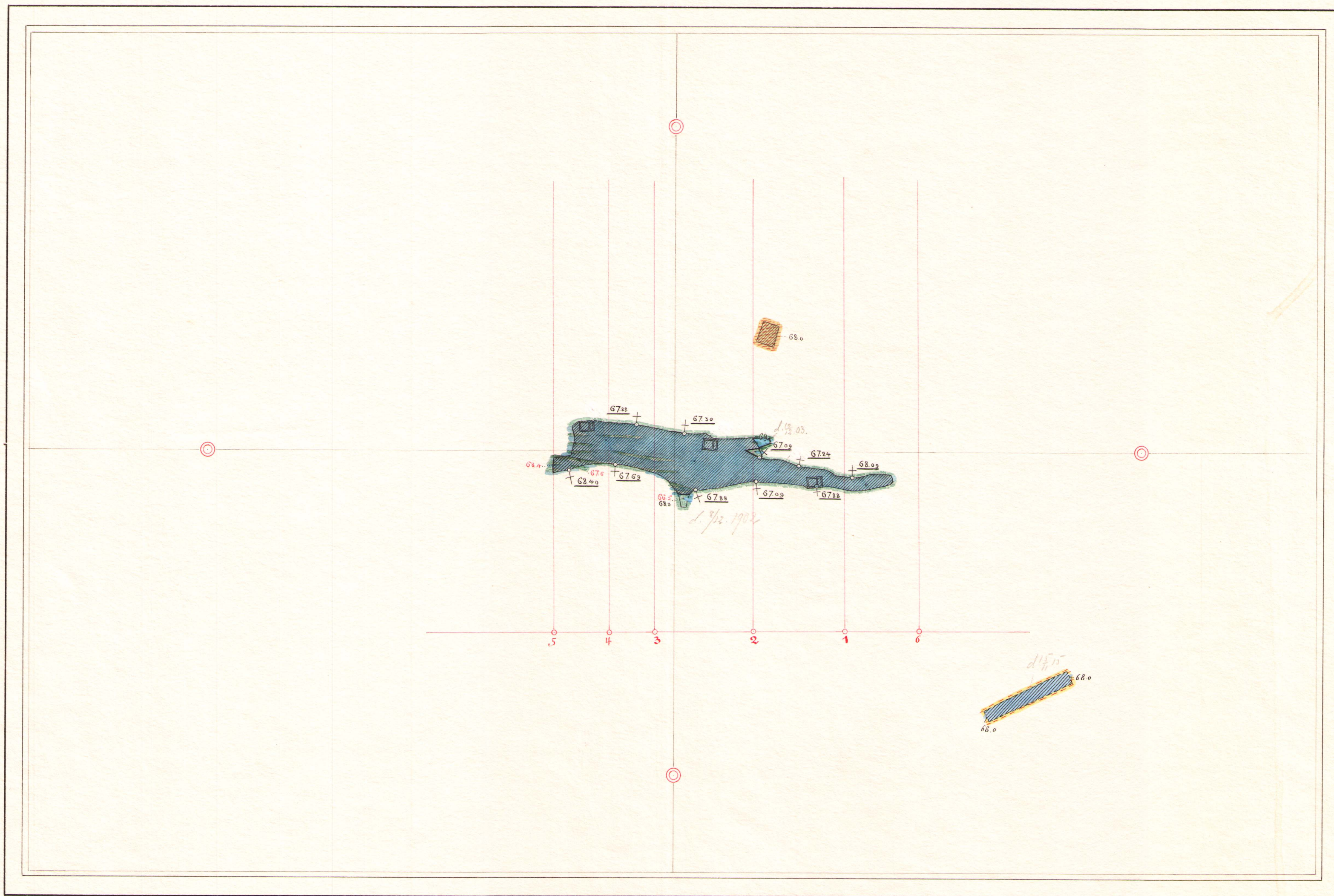

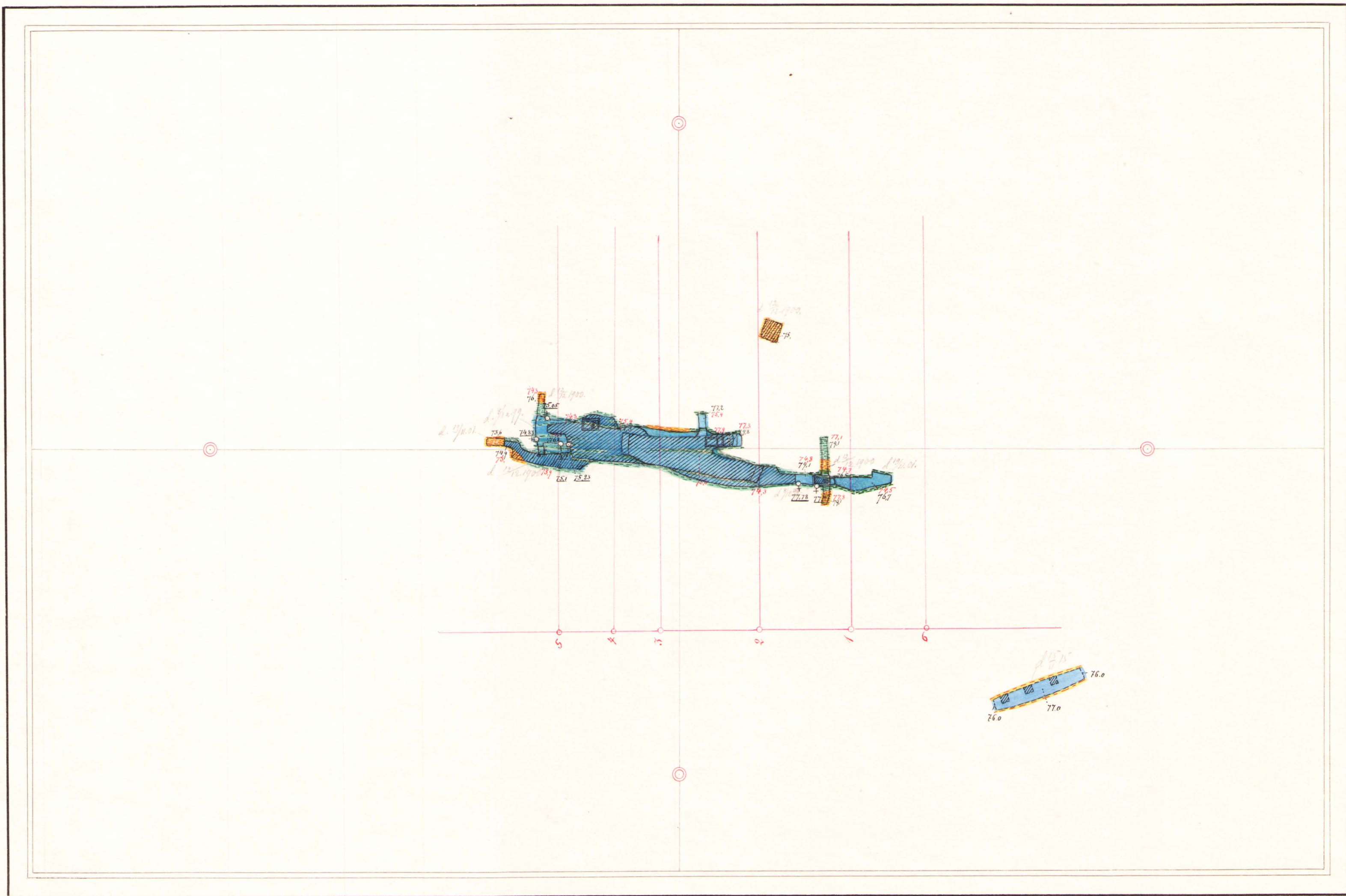

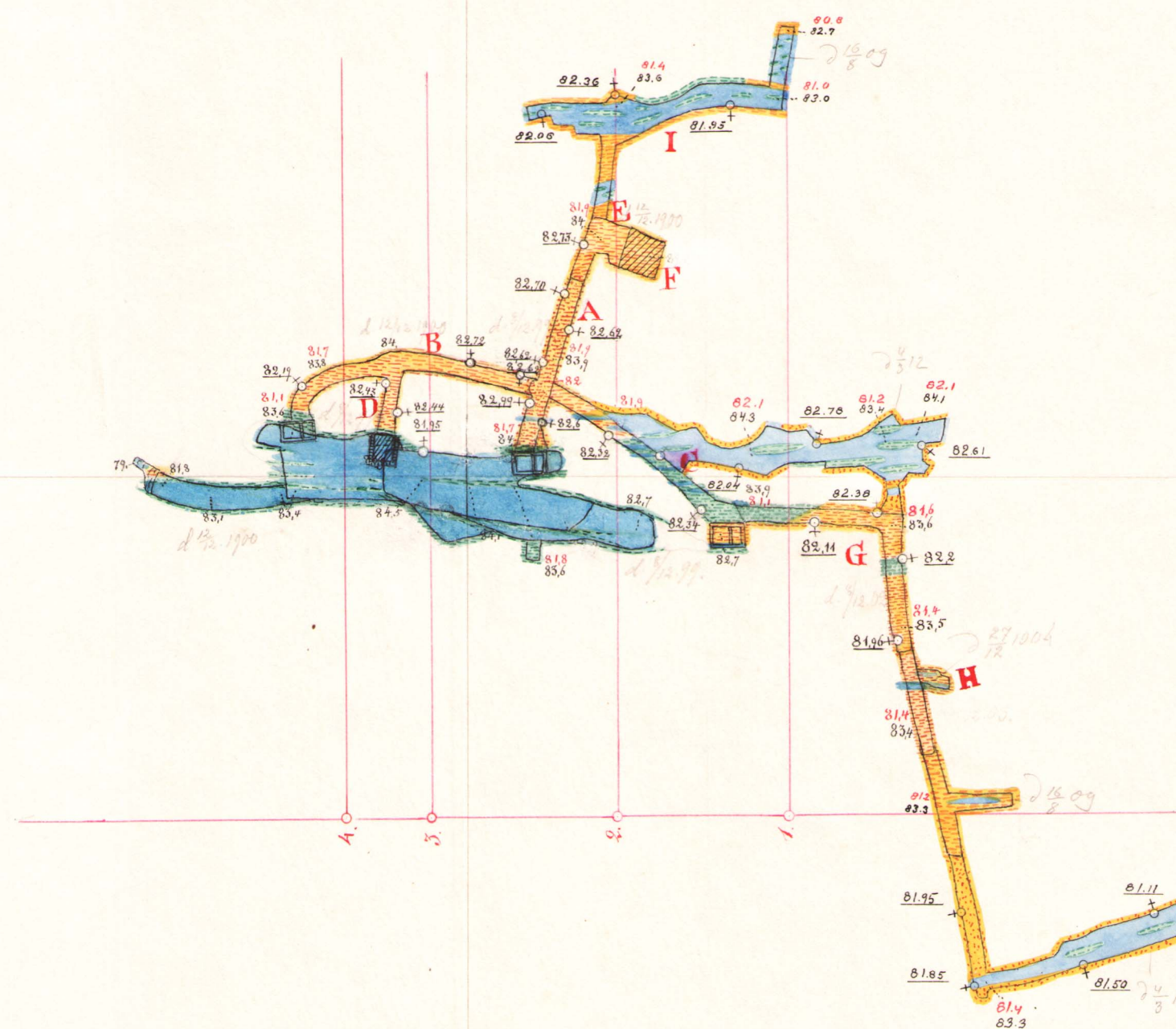

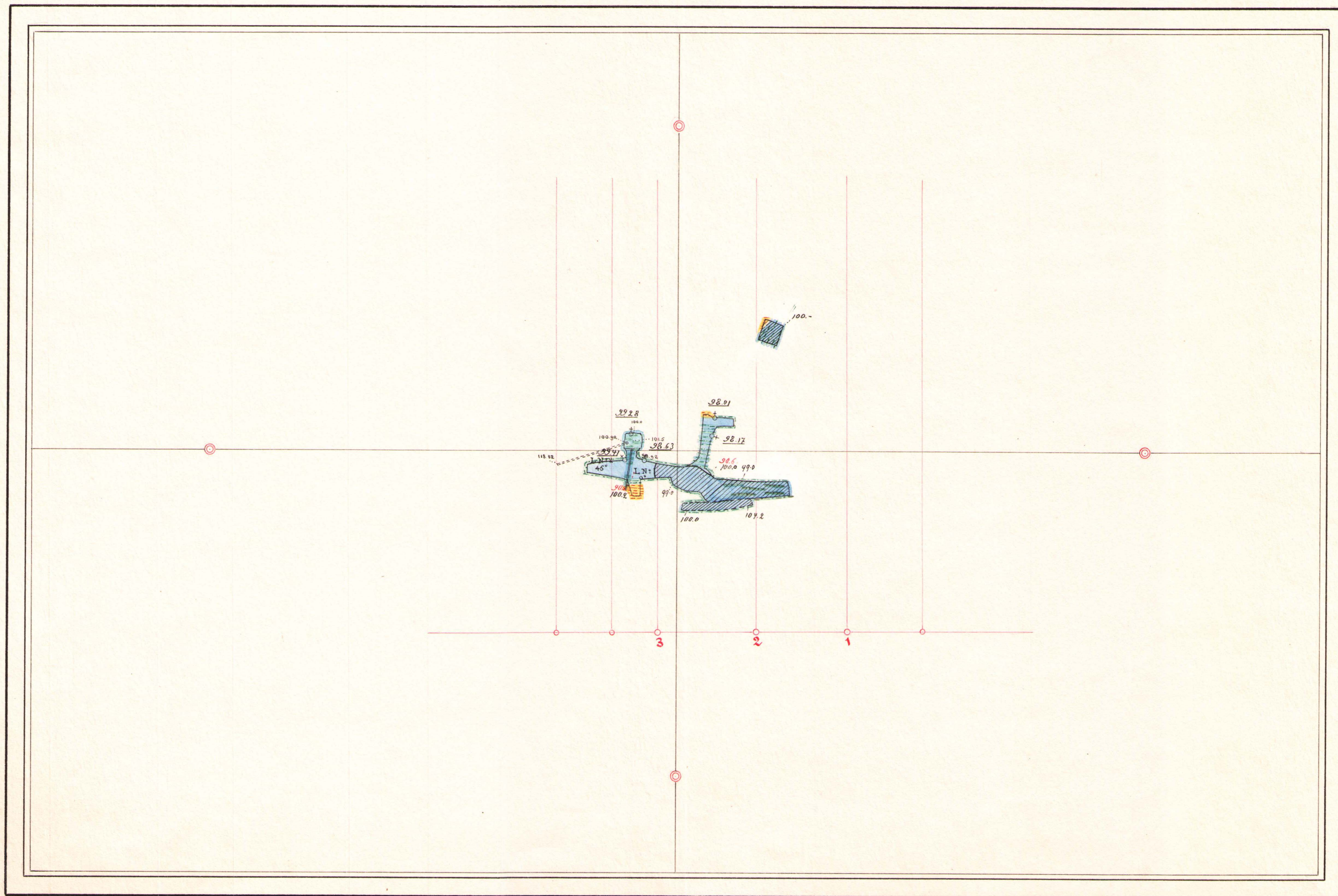

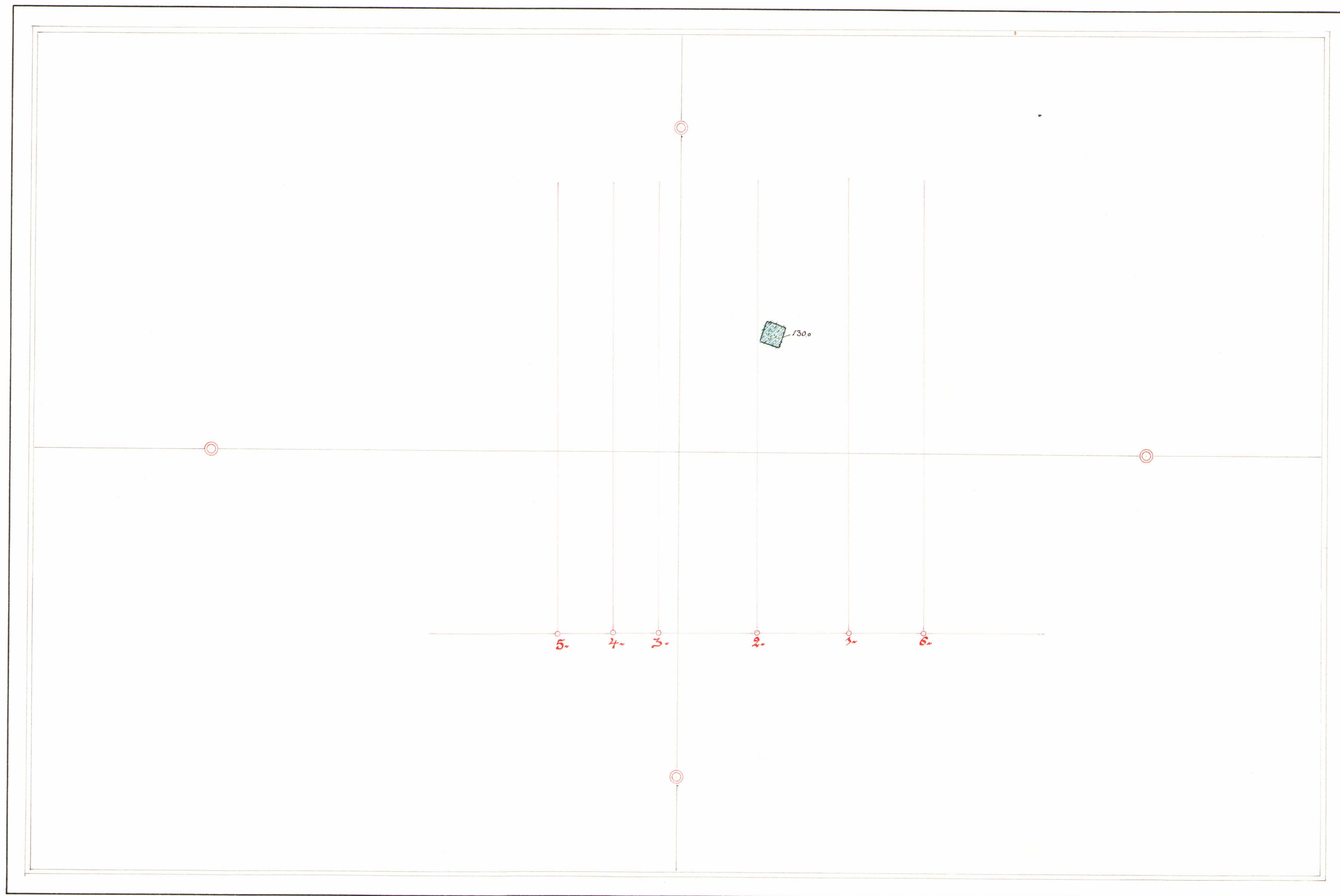
I Djurgårfsviken.

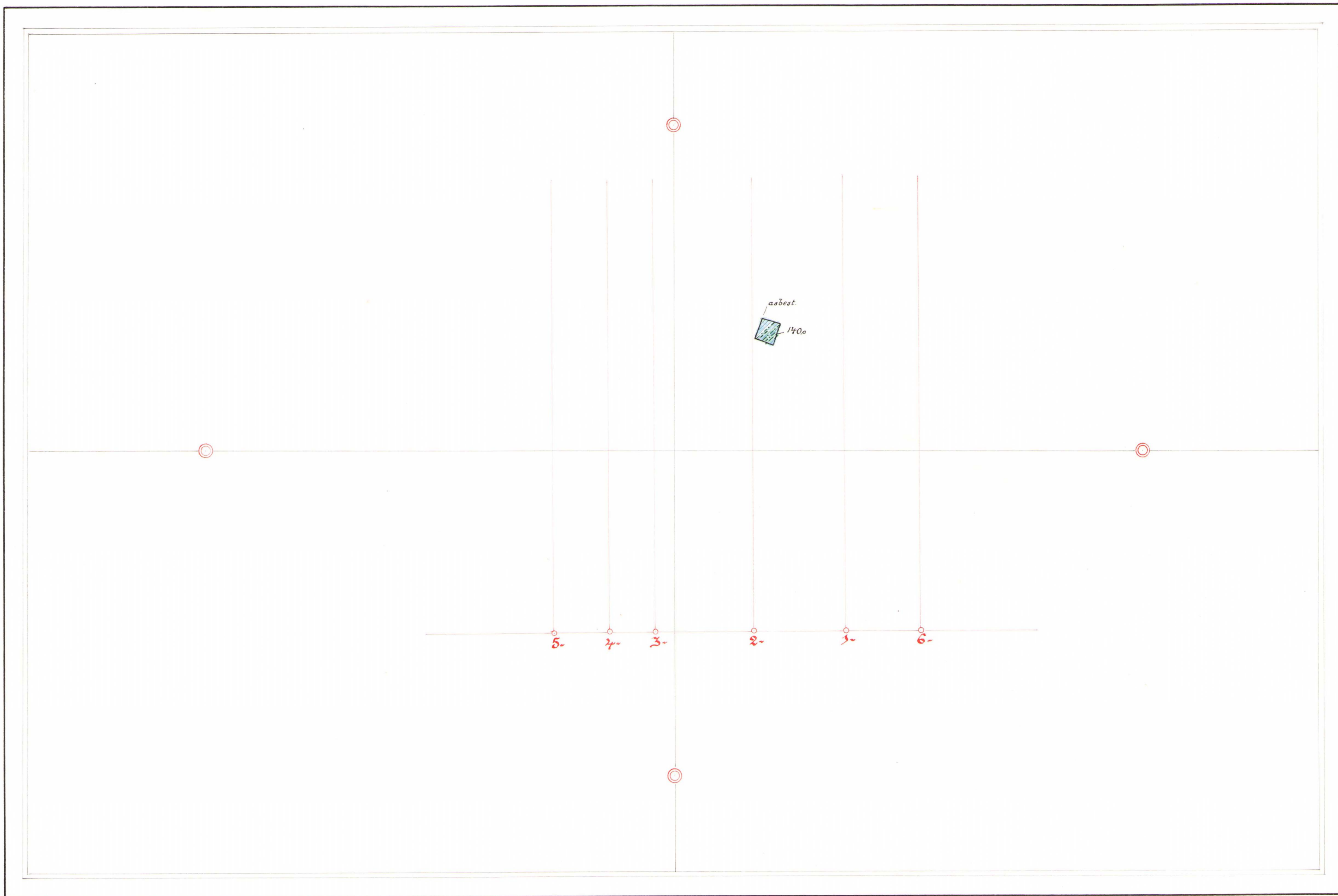

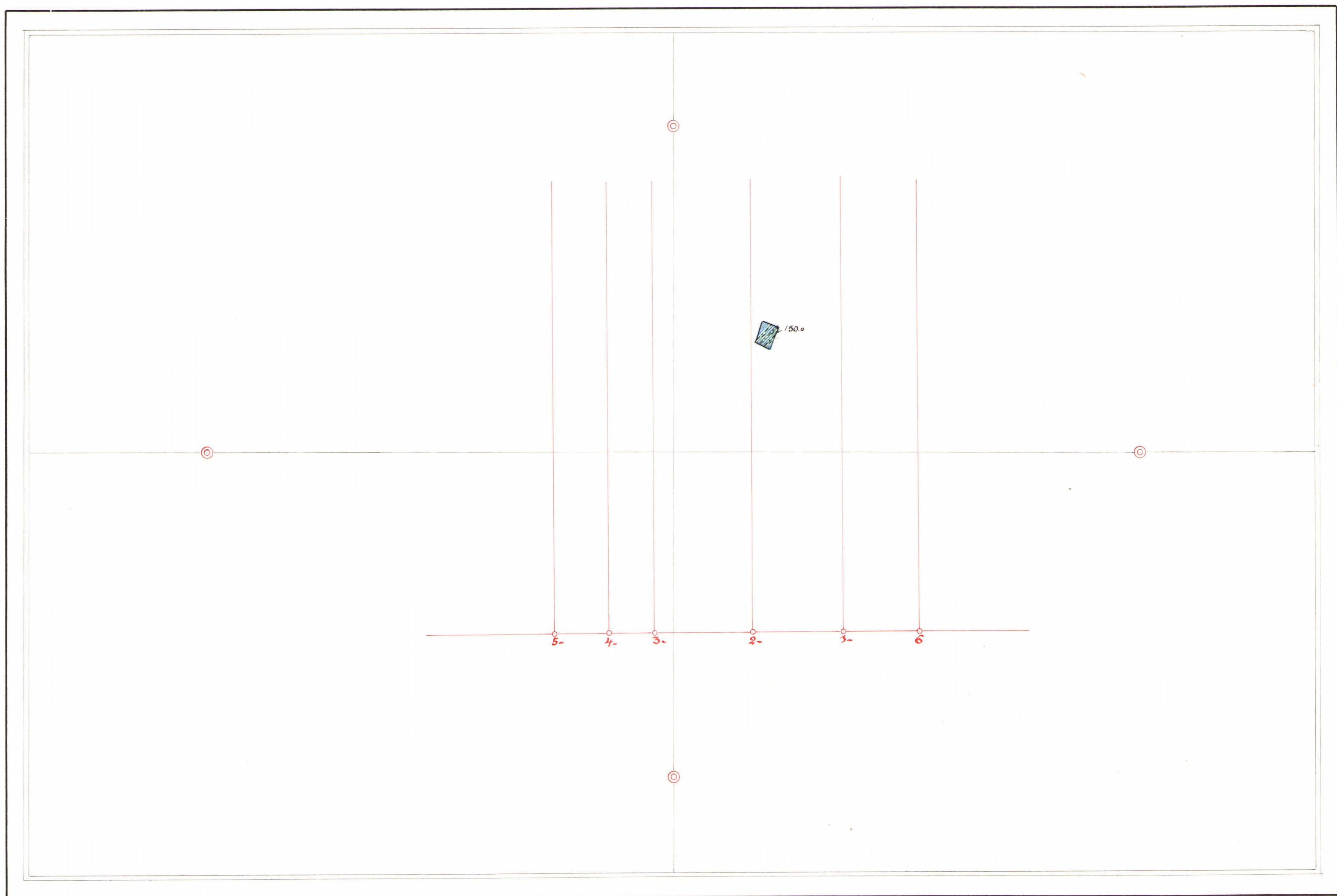
- A Stora Kommunikations orten
- B Westra D.
- C Östra D.
- D Hälförten
- E Schaktorten
- F Johan Oscars schakt
- G Sandells ort
- H Carls ort

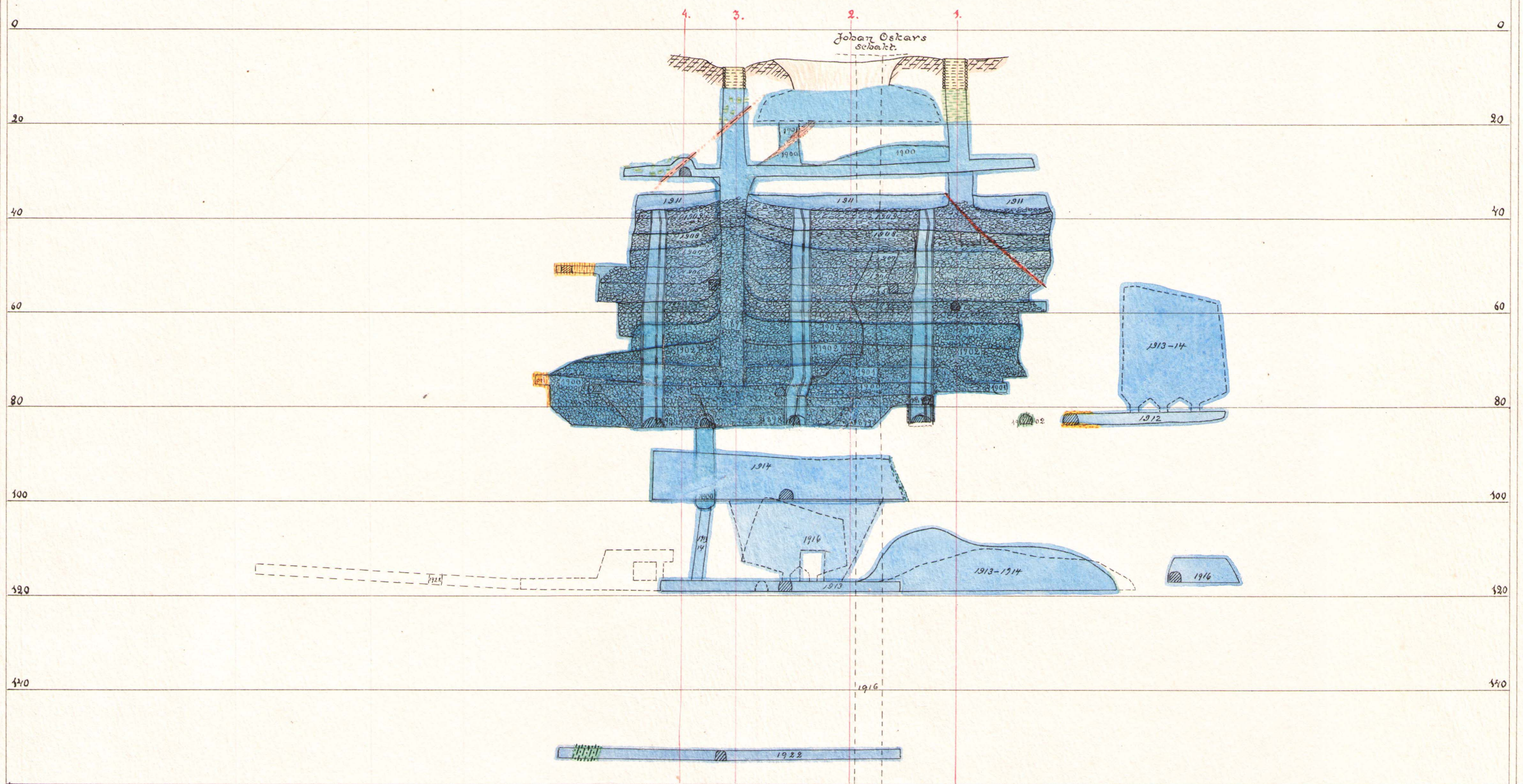

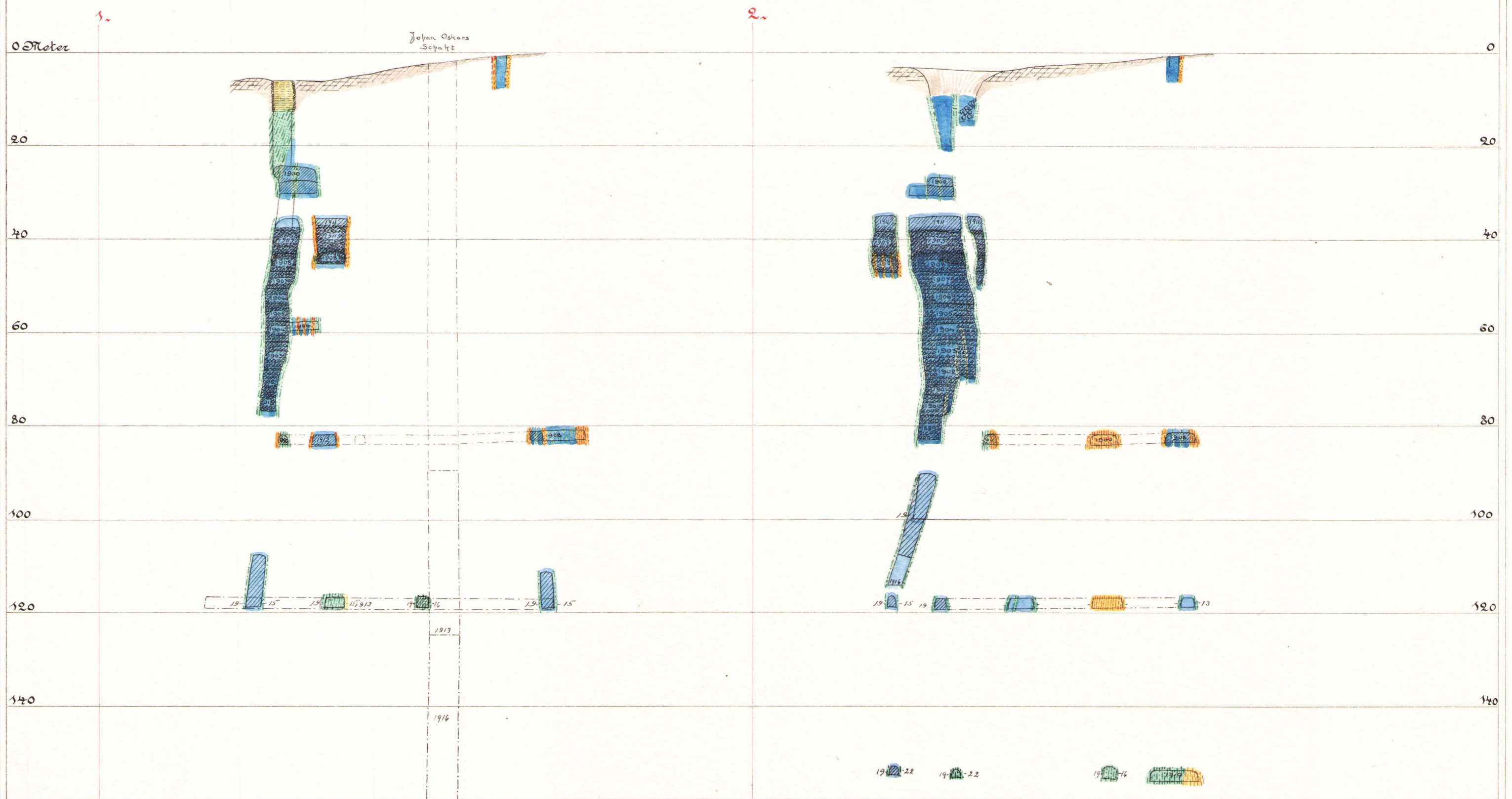

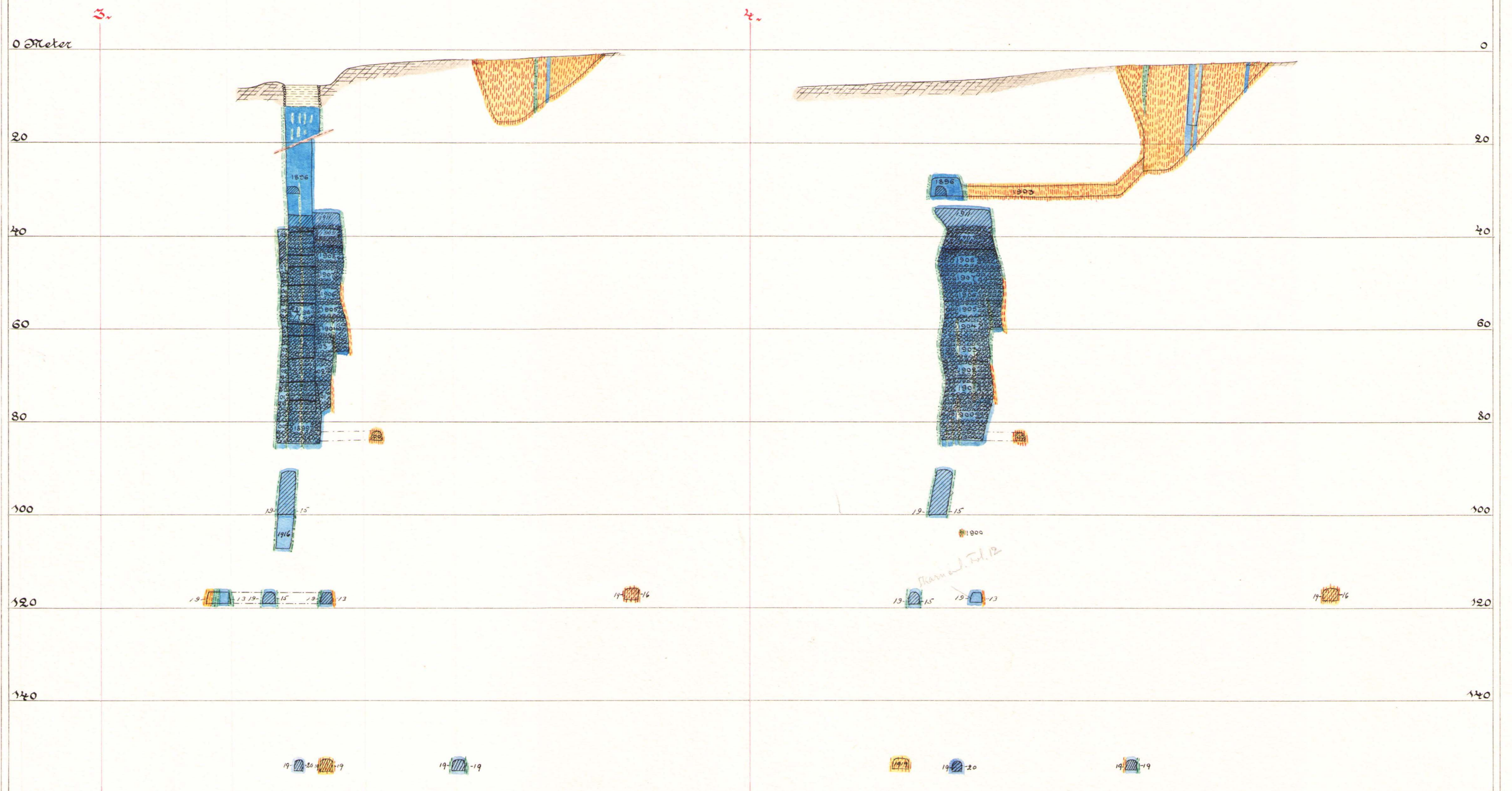
Längsprofil öfver Serklockan.

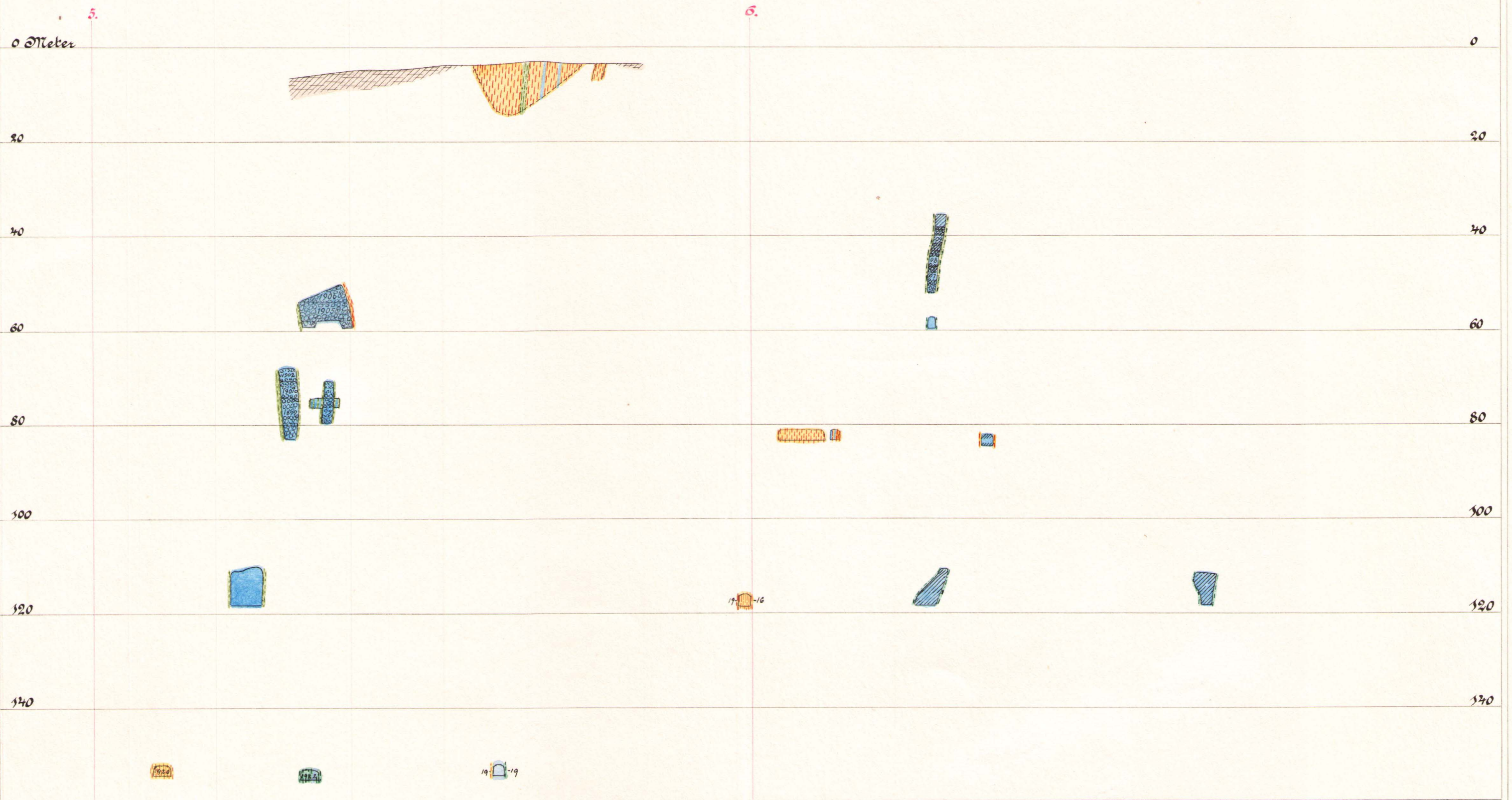
Trärprofiler

Trärprofiler

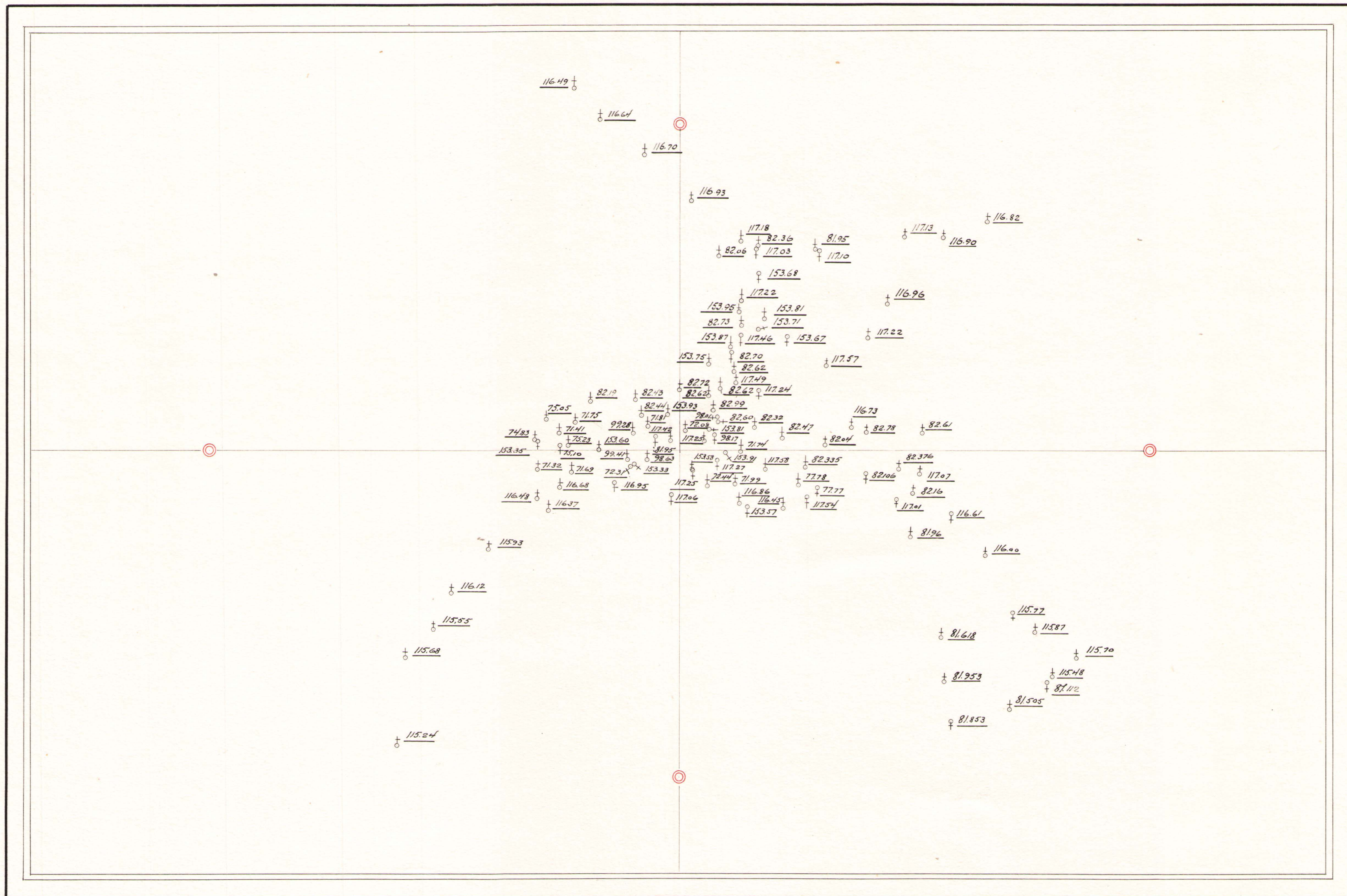

Tvärprofiler

Märkpunktsblad Nr 1.
Fol. 1-423.

Märkpunktsblad Nr 3.
Fol. 634-16.

Beskrifning till Karta öfver Lerklocka
Jernmalmsgrufva jämte närliggande
fyndigheter, belägna i västra delen af
Morbergsfältet inom Riddarhytte mal-
fältets Odalutmäål i Skinnskattebergs
sken af Västmanlands län.

Det på kartan upptagna malmfältsområdet är be-
läget i nordvästra hörnet af det stora Riddarhytte Odalut-
mälet strax öster om Öfre Skärsjön cirka 5 km. från Riddar-
hytte station.

Historik: Fyndigheterna här synes varit ganska tidigt
kända, men ej blifvit föremål för allvarigare arbete, om man
undantager den förnämsta af dem, Lerklockan. Första kända
anteckningen om denna grufva är af år 1633. I 1637 års
Bergmästarerelation säges: "Lerklockan en gammal grufva, lig-
ger vid öfre Skärsjön nti grufvedrängen Jon Svenssons tågt, ha-
de i 60 å 70 års tid legat öde, då intressenterna i kopparverket
år 1712, till Skilda masugns behof, henne ängo upptogo, och
allt sedan dess hvort annat år, lätit bearbeta, så att hon nu
är 6½ fannar djup; 19 fannar lång och smalingungen 1 fann
och något derutöfver bred." Till år 1748 utgjorde Lerklocka-
malmen en af hufvudmalmen vid Skilda masugn.

År 1762 omtalas att försök på kopparmalmen gjorts i sam-
ma grufva, hvarvid "i ligget fanns kopparmalmen, som där
stod midt efter botten hela grufvan igenom"; kopparmalmen
hade en mäktighet af 0.3 m. ned till 0.08 m. och afsmalnade
allt mer på djupet tills den slutligen utgick. Arbetet instäl-
les därför samma år. 1775 och 1776 gjordes åter försök för vin-
nande af kopparmalmen, dock med så dåliga resultat, att de
inom kort uppgäfs.

Efter dessa försök har grufvan hvilat till hösten år 1895, då densamma belades med arbete för vinnande af järnmaln, och brytningen har sedan dess oafbrutet pågått.

Geologiska förhållanden: Trukstens allmänna bergart är glimmerskiffer; glimmeren är hufvudsakligen mörk och förekommer i riklig mängd. Den samlar sig i smala strömmor och gifver bergarten i vittad håll ett slirigt utseende med slingrande, upprättstående kvartsolager. Stundom blir bergarten så godt som fri från glimmer, såsom fallet är i närheten af de nordvestra fyndigheterna, och består härvid så godt som uteslutande af mörk fingrynig kvarts, hvarför den också på kartan betecknats som kvartsit. En annan modifikation af glimmerskiffern förekommer i nordostligaste delen af samma malmparallell, i det glimmeren delvis ersättes af talkiga mineral; denna bergart har på kartan fått sin särskilda beteckning.

Malmen i inom fältet förekomma i tre skilda paralleller. På den mellersta af dessa är Lerklockan upptagen. Fyndigheten är här för närvarande känd till en längd af 87 m., utan att dock gränsen i någotdera fälten är uppmädd. Ett döma af magnetisk karta, som upprättats samtidigt med grufkartan, torde totala längden uppgå till cirka 120 m. Fyndighetens mäktighet är ej heller den fullt känd, men torde uppgå till 12 å 15 meter vid mäktigaste stället, härvid naturligen de ofyndiga mellanpartierna inräknade.

Malmen är en talkig svartmaln, inbäddad i och mellanlagrad af af skarnbildningar, hvilkas hufvudbeståndsdel är en talkrik amfibolart, till färgen varierande i olika gröna nyanser; äfven i malmen finnas vanligen amfibolstänglar instrodda och bildas då ofta i densamma radiellt stråliga aggregater. En särdeles vacker art af sådan med amfibol in-

mängd maln anträffas stundom, hvarvid mineralet är vitt, sidenglänsande, med en eller annan högröd stängel, det hela bildande klotformiga bildningar af en nåt storlek i den finhorniga svartmalmen. — Såväl i skarnet som i malmen förekomma en mängd släppor och glidytor, hvarvid de vittade amfibolmineralen afseende tunna talkhinnor och hvarigenom fyndighetens sammankällning betydligt minskas. — Malmens beskaffenhet ses af följande

Analys:

Jernoxid	30.36%	} Jern: 55.90%
Jernoxidoxidul	47.85	
Manganoxidul	0.12	
Talkjord	4.18	
Talkjord	0.56	
Lerkjord	1.53	
Tiseloxyn	15.10	
Fosforsyn	0.008	Fosfor: 0.0035%
Snafel	0.018	
Koppar	0.006	
Zink	spår	
Arsenik	0.003	
Glödgningsförlust	0.55	
Summa		100.330.

Brytning och malmfångst: På grund af det nyss omnämda förhållandet med de talkiga släpporna har man beslutit sig för malmens tillgodogörande medels igenställningsbrytning. Sedan fyndigheten blifvit undersökt på cirka 30 m:s afvägning, är man nu sysselsatt med uppföringsarbetets afsänkande; då detta nedkommit till behörigt djup, indröjes därifrån fältorter och takstrassar anläggas i båda fälten.

Tillflykts af vatten i grufvan är ganska betydligt

och undanhålles medels tvänne sugpumpar, dragna af en dubbel
konstledning från Bastuäs konsthjul. Berguppförningen skötes
tills vidare medels dragare.

Från grufvans upptagande hösten 1895 till 1896 års slut
erhölls 2131 ton malin, utgörande 46% af det brutna och upp-
fordrade berget.

Grängsberg i November 1897.
Nils Hedberg.

Exp. 4 d.
L. 1

KONCEPT

Kopia till Bm i Östra distriktet
" " Föreningen GAK, 770 15 Blörberget

Bergsbyrån

6.12.1971

Dnr G 5/1971

Uddeholms Aktiebolag
770 31 Riddarhyttan

Karta nr 424 Lerklockan, Skinnskattebergs socken

Rubricerade karta torde kompletteras med de arbeten, som redovisats på fol. 21 a i karta nr 615, Övre och Nedre Persgruvorna, enligt kompletteringshandlingar av den 20.9.1969.

Enligt uppdrag:

Arvid Brandberg

Kopia till Bergmästaren i Östra distriktet
" " Föreningen GAK, 770 15 Blötberget